

Дядюра К. – студентка 2-го курсу,
групи ФІН–18

Наковий керівник: д. е. н., доц.
Н. Іванов
Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені Михайла
Туган-Барановського
м. Кривий Ріг, Україна

Дослідження стану продовольчої безпеки Одеської області

Продовольча безпека регіону є одним з складових елементів національної економічної безпеки, стабільність якої є обов'язковою умовою соціальної та економічної стабільності держави. На сьогодні Україна прагне інтегруватись в європейське співтовариство, тому рівень продовольчої безпеки набуває важливого значення.

Достатня кількість вчених, займались дослідженням питання продовольчої безпеки України, серед яких можна виділити: М. Ф. Бабієнка, П. П. Борщевського, А. С. Лисецького, П. Т. Саблука, В. В. Юрчишина та ін. Науковці у своїх працях доводять актуальність досліджень даної проблеми, але існує зовсім невелика кількість досліджень, які б комплексно охоплювали питання продовольчої безпеки регіонів за сучасних умов.

Продовольча безпека – офіційно прийняте у міжнародній практиці поняття, що використовується для характеристики стану продовольчого ринку країни, або групи країн, а також світового ринку. Експерти Продовольчої та сільськогосподарської організації об'єднаних націй (ФАО) розглядають продовольчу безпеку, як забезпечення гарантованого доступу всіх жителів планети, країни, регіону до продовольства у будь-який час і обсягах необхідних для забезпечення активного й здорового життя [1].

Для забезпечення населення необхідними ресурсами важливу роль відіграє, як продукція рослинництва, так і продукція тваринництва. У продовольчому забезпеченні України пріоритетне значення має продукція зернового виробництва, цукор, молоко і молочні продукти, м'ясо і м'ясні продукти, олія. Інші види продовольства – картопля, овочі, фрукти, ягоди, та яйця – є продукцією регіонального самозабезпечення. Дослідження рівня продовольчої безпеки регіонів України проведено за даними Одеської області (табл. 1).

Таблиця 1

Рівень продовольчої безпеки Одеської області

Найменування індикатора, одиниця виміру	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1	2	3	4	5	6
П1. Добова калорійність харчування людини, тис. ккал.	0,79	0,70	0,62	0,59	0,60
П2. Співвідношення обсягів виробництва та споживання м'яса та м'ясних продуктів на одну особу, %	0,10	0,11	0,10	0,10	0,09
П3. Співвідношення обсягів виробництва та споживання молока та молочних продуктів на одну особу, %	0,30	0,31	0,23	0,23	0,18
П4. Співвідношення обсягів виробництва та споживання яєць на одну особу, %	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
П5. Співвідношення обсягів виробництва та споживання олії на одну особу, %	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
П6. Співвідношення обсягів виробництва та споживання цукру на одну особу, %	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
П7. Співвідношення обсягів виробництва та споживання картоплі на одну особу, %	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
П8. Співвідношення обсягів виробництва та споживання овочів та продовольчих баштанних культур на одну особу, %	1,0	1,0	0,6	0,2	0,2

1	2	3	4	5	6
І9. Виробництво зерна на одну особу на рік, <i>t</i>	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
ІІ0. Рівень запасів зернових культур на кінець періоду, відсотків до споживання, % до споживання	1,0	0,59	0,68	0,36	1,0
ІІ1. Частка продажу імпортованих продовольчих товарів через торговельну мережу підприємств, %	0,96	0,94	0,92	0,79	0,90
Іпрод. Інтегральний показник стану продовольчої безпеки регіону	0,72	0,70	0,65	0,58	0,60

Складено автором за даними [2].

Результати проведеного дослідження стану продовольчої безпеки Одеської області, які наведені в таблиці 1, свідчать про тенденцію до зниження рівня продовольчої безпеки за досліджуваними періодами (рис. 1). До цього висновку можна дійти простеживши інтегральний показник, який становить на 2014 р. – 0,72, а станом на кінець 2018 р. – 0,60.

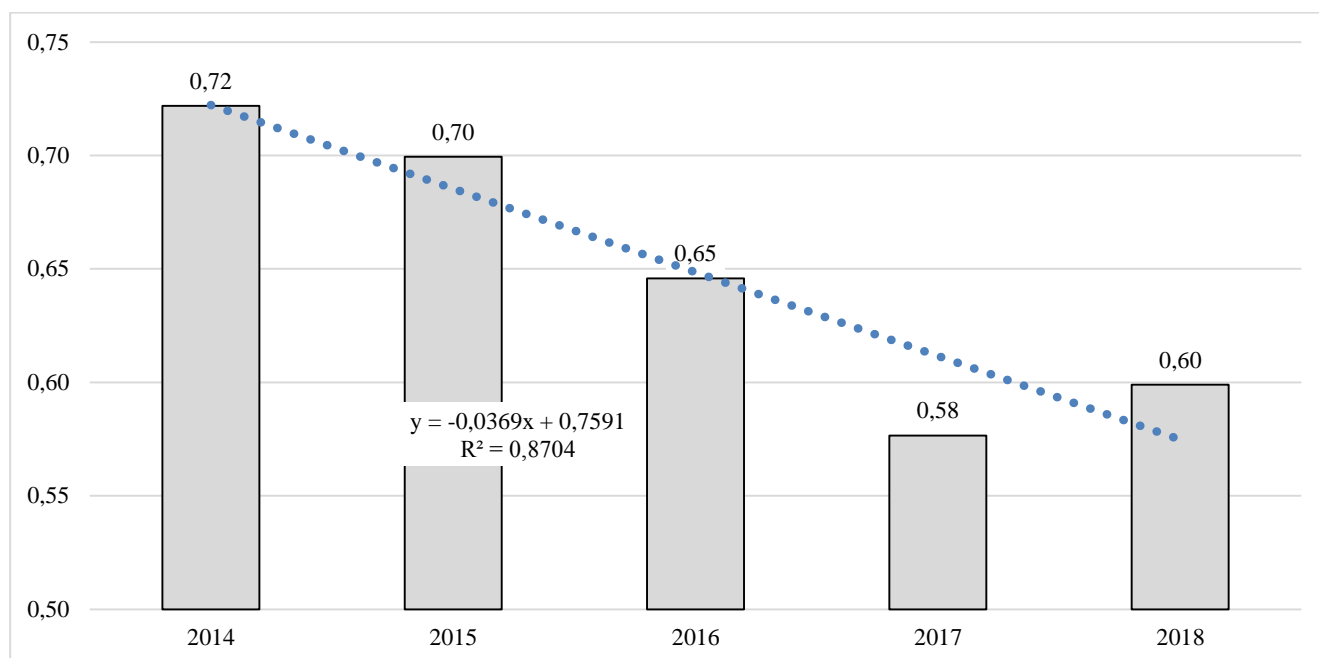

Рис. 1. Динаміка інтегрального показника продовольчої безпеки Одеської області, 2014–2018 рр.

Тенденцію до зменшення мають такі показники, як добова калорійність харчування людини: 2014 р. – 0,79, а в 2018 р. – 0,59; співвідношення обсягів виробництва та споживання молока та молочних продуктів на одну особу: 2014 р. – 0,30, 2018 р. – 0,18; співвідношення обсягів виробництва та споживання овочів та продовольчих баштанних культур на одну особу, з 1,0 – 2014 р. та є оптимальним значенням, до 0,2 – 2018 р., що є менше критичного значення, а також помітне зменшення частки продажу імпортованих продовольчих товарів через торговельну мережу підприємств: 2018 р. – 0,90, що більше ніж за 2014 р. – 0,96.

Періодичне зростання біло помічене у співвідношенні обсягів виробництва та споживання м'яса та м'ясних продуктів на одну особу, у 2015 р. – 0,11, а потім відбувся помітний спад; в обсягах рівня запасів зернових культур, критичне значення було зафіксовано у 2017 р. – 0,36.

Стабільність зафіксовано у співвідношенні обсягів виробництва та споживання олії на одну особу: 2014–2018 рр. – 1,0; у виробництві зерна на одну особу на рік: 2014–2018 рр. – 1,0. Обсяги виробництва та споживання яєць на одну особу: 2014–2018 рр. – 0,1 є стабільними; співвідношення обсягів виробництва та споживання цукру та картоплі на одну особу протягом досліджуваного періоду дорівнює 1,0, що є оптимальним значенням.

Трендовий аналіз інтегрального показника стану продовольчої безпеки регіону протягом досліджуваного періоду свідчить про задовільний рівень (0,6–0,8), окрім 2017 р., коли інтегральний показник зменшився, та становив 0,58, що відповідає незадовільному рівню (0,4–0,6).

Також критичний рівень був помічений у забезпечення регіону м'ясною та молочною продукцією, показник м'ясної продукції відповідає повністю критичному рівню (0–0,2), а молочна продукція станом на 2018 р. посіла критичне значення, а до цього знаходилась на небезпечному рівні (0,2–0,4).

Для вирішення існуючих проблем Одеської області слід приділити достатню кількість уваги забезпеченню необхідного рівня співвідношення виробництва та споживання м'яса та м'ясних продуктів на одну особу, а також молока та молочних продуктів на одну особу.

Джерела та література

1. Небава М. І., Міронова Ю. В. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2017. 73 с.
2. Державна служба статистик. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Іванник В. – студент гр. УФЕБ-65 М;
Бортнік С. – к. е. н., доц. кафедри підприємництва та маркетингу
Волинський національний
університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна

Дослідження сутності кадрової безпеки в системі економічної безпеки підприємства

Економічна безпека підприємства значною мірою залежить від персоналу. Детальний аналіз сучасного стану функціонування вітчизняних підприємств свідчить про наявність достатньої кількості проблемних питань в управлінні кадровою безпекою. Зокрема, характерними для багатьох підприємств, є дефіцит кваліфікованої робочої сили, низька продуктивність праці, достатньо високий рівень плинності персоналу через вимушене вивільнення, слабка вмотивованість та ініціативність працівників. Виходячи із зазначеного, кадрова безпека залишається головним елементом системи економічної безпеки, адже персонал задіяний у всіх бізнес-процесах на підприємстві. Тому питання її формування та забезпечення в мінливих умовах господарювання набувають особливої актуальності. Саме завдяки забезпеченню кадрової безпеки на підприємстві стає можливим виявити та ліквідувати загрози, що стосуються персоналу.

Вагомий внесок у вирішення проблеми формування та забезпечення кадрової безпеки зроблено вітчизняними і зарубіжними науковцями, серед яких А. Єременко, А. Кібанов, А. Колот, Н. Кузнецова, О. Мітрофанова, Г. Назарова, Ю. Поскрипко, І. Чумарін, А. Череп та ін. Однак, незважаючи на широкий спектр питань, охоплених дослідженнями зарубіжних і вітчизняних вчених, недостатньо вивченими та розкритими на даний час залишаються розроблення теоретико-практичного інструментарію забезпечення та підтримання належного рівня кадрової безпеки. Особливої уваги потребує удосконалення методичних підходів до оцінки її рівня за допомогою моделювання ефективних управлінських рішень та використання дієвих стратегій забезпечення кадрової безпеки.

Нині у літературі зустрічаємо досить неоднозначне трактування поняття «кадрова безпека». Це свідчить про відсутність єдиного підходу до її визначення, так як сутність даної